

Linux' da

Masaüstü Uygulamaları

Aralık 2002

Barış Özyurt
<baris@tuxworkshop.com>

GNU/Linux Nedir?

- GNU/Linux, Intel/AMD işlemcili PC'lerden Macintosh'lara, gömülü sistemlere kadar pek çok platformda başarı ile çalışan; eksiksiz, kaliteli ve ölçeklenebilir bir işletim sistemidir.
- Aynı işletim sistemi büyük ölçekli sunucu sistemlerde ya da ev/ofis ortamında masaüstü işletim sistemi olarak kullanılabilmektedir.
- Linus Torvalds tarafından 1991 yılında geliştirilmeye başlanmıştır.

GNU/Linux Nedir?

- Tamamına yakını açık kaynak kodlu yazılımlardan oluşmaktadır.
- GNU/Linux bir UNIX işletim sistemi türevidir. Bu özelliği ile dünyada gelişimi halen devam ettirilen en eski işletim sistemlerinden biridir.
- Yakın zamana kadar sadece sunucu pazarında tercih edilen Linux İşletim Sistemi, bu alanda sağladığı başarıyı hızla masaüstüne aktarmaktadır.

Özgür Yazılım Nedir?

- Free Software, Özgür Yazılım demektir.
- Free Software, beş yazılım demek değildir.
- Yazılımı geliştirenin ve kullananın tamamen özgürleştirilmesini hedeflemektedir.
- GPL lisanslı yazılımlar Copyleft lisanslı olarak da tanımlanmaktadır.
- Açık kaynak kodu doğal seleksiyonla kaliteli ve güvenilir yazılım platformu oluşturmaktadır.

Özgür Yazılım Nedir?

- Bir ürünü ya da fikri korumanın en kolay yolu onu herkesle paylaşmaktır.
- GPL lisansı, yazılım geliştiricilerinin, yazılım üzerindeki tüm haklarından vazgeçmelerini temsil etmektedir.
- Özgür Yazılım ana sayfası
(Free Software Foundation) :
<http://www.fsf.org/>

Neden GNU/Linux Kullanmalıyım?

- Linux size, altalta koyup toplamaya kalktığınızda ederi yüzbinlerce dolar tutabilecek kapalı kaynak kodlu yazılımların benzerlerini, kaynak kodları ile birlikte son derece ucuza; hatta çoğu zaman sadece bedavaya ya da CD parasına sunmaktadır.

Neden GNU/Linux Kullanmalıyım?

- Linux Kararlıdır. Sistem çökmeleri çok seyrek yaşanır. Bir uygulamanın çökmesi genellikle işletim sisteminin servislerini durdurmak için yeterli olmaz.

Neden GNU/Linux Kullanmalıyım?

- Linux Güvenilirdir. 2000 (ikibin) gün uptime gören sunucu teknolojisi, aynı güvenilirliği masaüstüne taşımaktadır.
- İşletim sisteminizi sadece siz istediğiniz zaman kapatırsınız.
- Yeni bir program kurmak genellikle 'reboot' gerektirmez.

Neden GNU/Linux Kullanmalıyım?

- Linux Güçlüdür. ‘Rock Solid-Kaya Gibi Sağlam’ teriminin içi gerçekten doludur.
- Oracle, veritabanı sunucusunu Linux üzerinde geliştirmekte ve müşterilerine Linux kullanmayı tavsiye etmektedir. Oracle’ in sloganı ‘Unbreakable Linux’ dur.
- IBM, kendisine ait bir UNIX sistemi olmasına rağmen, doğru iş modeli sayesinde Linux’a milyarlarca dolar yatırmaktadır.

Neden GNU/Linux Kullanmalıyım?

- Linux çok gelişmiş bir programla ortamı sunmaktadır.
- Borland Kylix ve QT/C++ kullanarak ile aynı kodla hem Linux hem de MS Windows© platformlarında çalışacak uygulamalar geliştirebilirsiniz.
- GCC isimli C derleyicisinin dünyada en çok satır kod derleyen derleyici olduğu tahmin edilmektedir.

Neden GNU/Linux Kullanmalıyım?

- Linux ağ üzerinde doğmuştur ve doğduğu günden beri internetin ortak dili olan TCP/IP'yi konuşmaktadır. Ağ işlemlerinde mükemmellik derecesinde başarılıdır. MS Windows© ya da Novell© ağlarına başarı ile girebilir.
- Ağ/Internet servisleri konusunda açık kaynak kodlu yazılımların kullanım oranı NetCraft raporlarına göre %65' dir.

Neden GNU/Linux Kullanmalıyım?

- Açık kaynak kodlu alternatiflerinin işinize yaramaması durumunda yüzlerce ticari yazılımı da bulabilirsiniz.
- Günümüzde pek çok yazılımevi Linux' u geleceğin işletim sistemi olarak görmekte ve geliştirdikleri uygulamaları en azında platform bağımsız derlenebilecek şekilde geliştirmektedirler.

Neden GNU/Linux Kullanmalıyım?

- Gerçek multi-tasking ile aynı anda pek çok uygulama ve servisin çalışması kesintisiz sağlanmaktadır.
- Düşük donanımlı bilgisayarlarda bile Linux, sonsuz müdahale edilebilme şansı ile problemsiz ve yüksek performanslı sonuçlar üretmektedir.
- Linux' çok uzun süredir başarılı bir X grafik ortamı sunmaktadır.

Neden GNU/Linux Kullanmalıyım?

- Ve hepsinden önemlisi Linux size, yazılım geliştiriciler tarafından sizin adınıza lisanslanan Özgür Yazılım kullama şansı sunar.

Bir Dağıtım Seçmek

- Linux dağıtımları bir kurum ya da kullanıcı grubu tarafından size, Linux çekirdeği etrafında yapılandırılmış bir kurulum yazılımı ve binlerce özgür yazılım sunmak için biraraya getirilmiştir.
- Dağıtımların birbirlerinden öncelikli farklılığı kurulum yazılımında, uygulama ve uygulama versiyonu versiyon seçimi kriterlerinde, destek ve dağıtım seçeneklerinde oluşmaktadır.

Bir Dağıtım Seçmek

■ RedHat Linux

- RedHat Corp. tarafından geliştirilmektedir. En çok kullanılan dağıtımdır. Kendisi tarafından geliştirilen RPM paket yönetimi sistemi, sistem yönetimi alanında bir çığır açmıştır. Şu anda 8.0 sürümünde bulunan dağıtımın içinde destek paketi bulunan Personal versiyonu **39.95** dolardan satılmaktadır. Ayrıca dağıtımın tamamı ve kaynak kodları ücretsiz olarak dağıtılmaktadır.

Bir Dağıtım Seçmek

- RedHat Linux

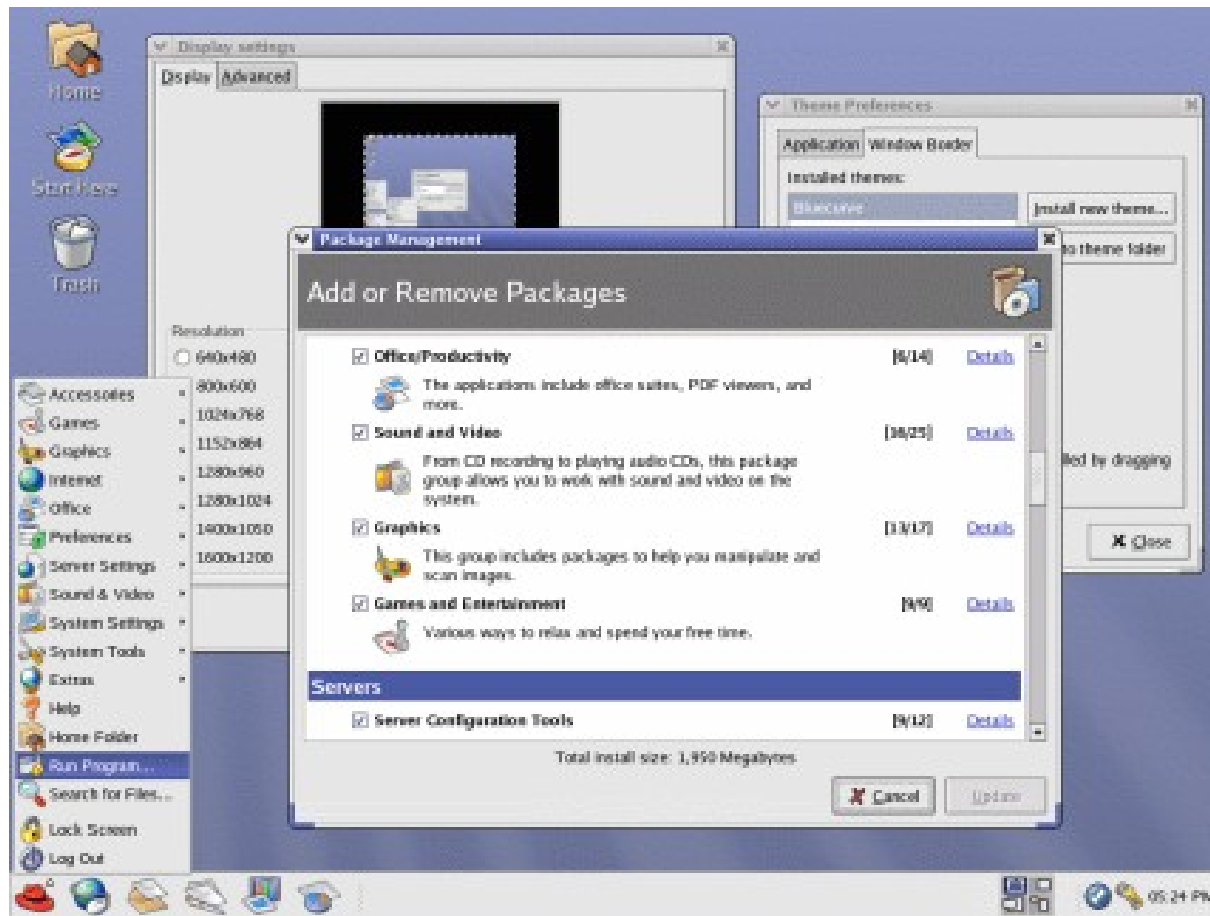
- RedHat FTP sunucusu Türkiye yansıması:

<ftp://ftp.linux.org.tr>

- RedHat Web Sitesi :

<http://www.redhat.com>

Bir Dağıtım Seçmek

Bir Dağıtım Seçmek

■ Mandrake Linux

- Başlangıçta RedHat Linux' un yamayıcısı olarak dağıtım sunan Fransa merkezli firma, bugün masaüstüne en çok tercih edilen dağıtım olmuştur.
- Şu anda 9.0 sürümünde olan dağıtımın standart versiyonu **30** USD'den satılmaktadır.
- Ayrıca dağıtımın kendisi ve kaynak kodları FTP sunucularından ücretsiz dağıtılmaktadır.

Bir Dağıtım Seçmek

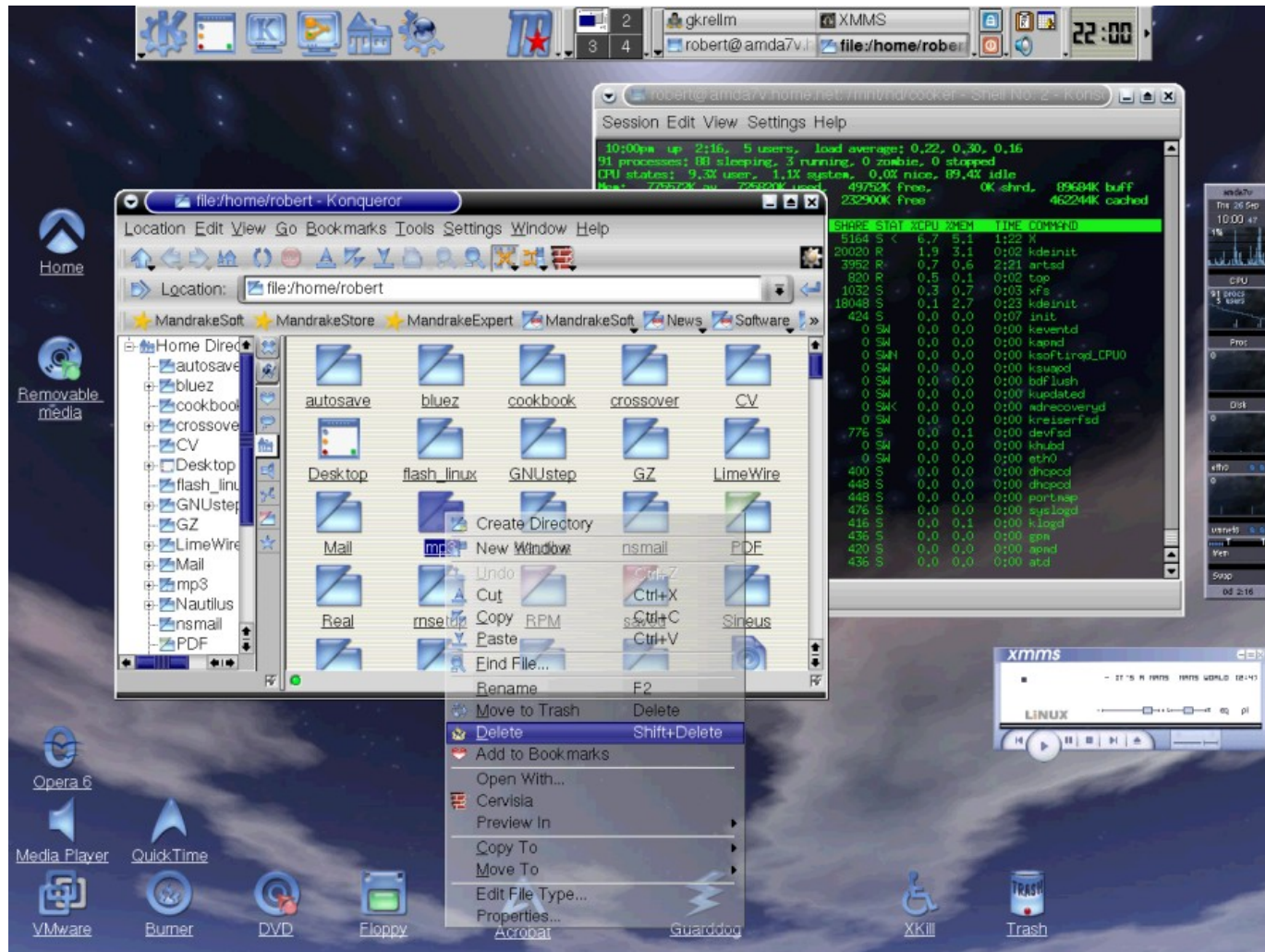
- Mandrake Linux
  - RedHat 'in paket yönetimi sistemini kullanmaktadır.
  - Dağıtımlara eklenen yazılımlar genellikle en son sürüm olmaktadır.

Bir Dağıtım Seçmek

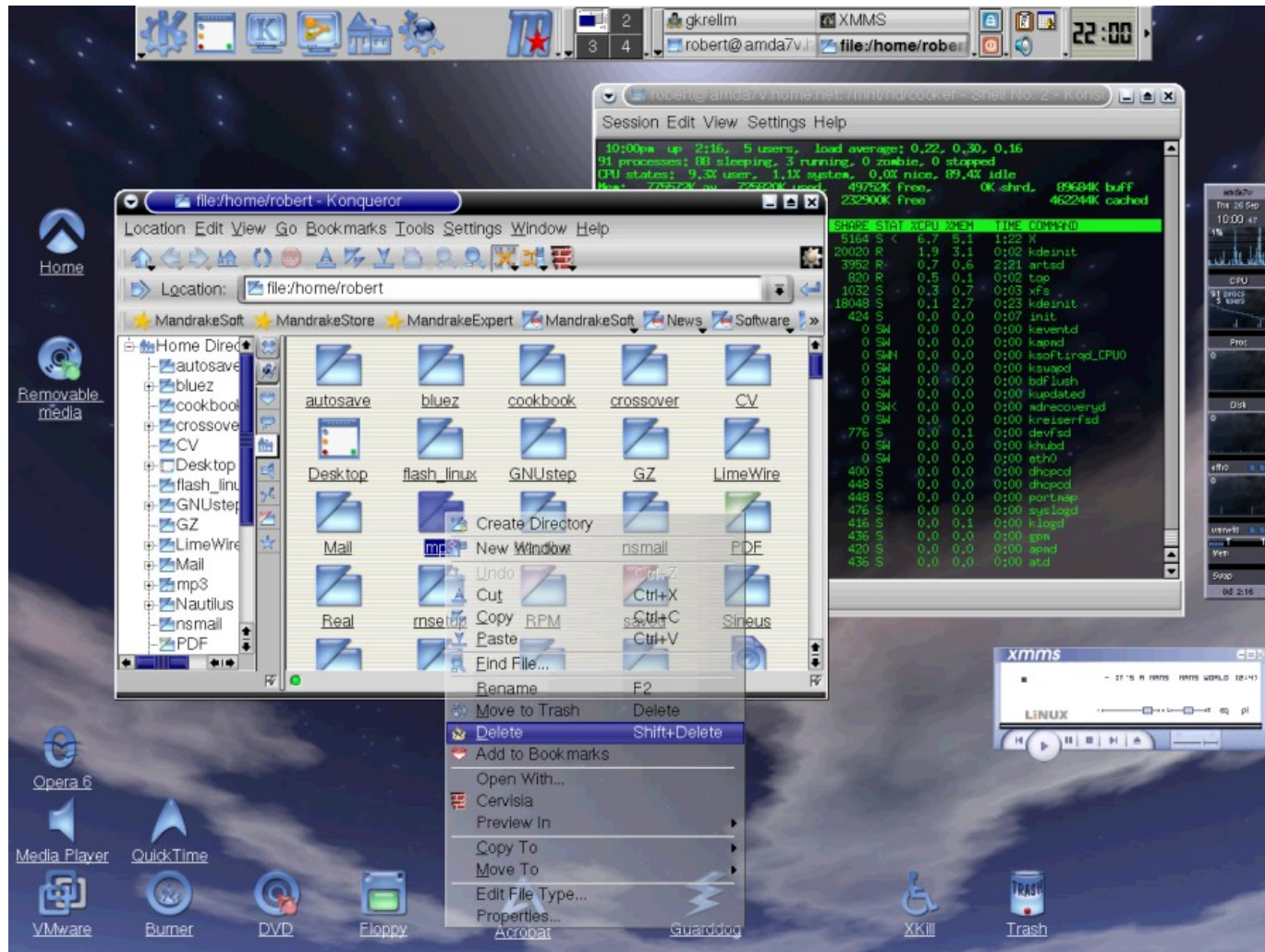

- Mandrake Linux
  - Mandrake FTP sunucusu Türkiye yansıması:
<ftp://ftp.linux.org.tr>
  - Mandrake Linux Web Sitesi :
<http://www.mandrake.com>

Bir Dağıtım Seçmek

Bir Dağıtım Seçmek

Bir Dağıtım Seçmek

- Diğer bazı dağıtımlar :
  - Debian GNU/Linux (www.debian.org)
  - SuSE Linux (www.suse.com)
  - SlackWare Linux (www.slackware.org)
  - Gelecek Linux (www.geleceklinux.com)
- <http://www.distrowatch.com/>

Bilgisayarınıza Linux Yüklemek

- Modern dağıtımların tamamı kolay anlaşılır bir sistem yükleyicisi ile birlikte gelmektedir.
- Linux yüklemeye başlamadan önce mutlaka bir yedek alın.
- Bir bilgisayara Linux yüklemenin en zor kısmı disk bölümlenektir. En ciddi veri kayıpları burada oluşmaktadır.
- Kurulumu başlamadan önce mutlaka disk bölümlenme dökümanlarını okuyunuz.

Bilgisayarınıza Linux Yüklemek

- Kurulumu başlamadan önce mutlaka disk bölümlleme dökümanlarını okuyunuz.

(

<http://www.belgeler.org/KiTAPLIK/archive-bolumle>

) Kurulum programının size sorduğu bir soruya 'Evet' cevabı vermeden önce soruyu anladığınıza emin olun.

Bilgisayarınıza Linux Yüklemek

- Disk bölümleme sonrası dağıtımınız size hangi paketlerin yükleneceğini soracak, seçtiğiniz paketlere ve tercih ettiğiniz dağıtıma göre 10-40 dakika içinde Linux sisteminiz çalışır hale gelecektir.

Bilgisayarınıza Linux Yüklemek

- Linux sistemde kurulu diğer işletim sistemleri ile birlikte çalışacak, sistem açılışında çalışacak GRUB ya da LILO gibi bir önyükleyici ile istediğiniz sistemden bilgisayarınızı başlatabileceksiniz.

Neler Yapabilirsiniz?

- Web tarayıcıları

- Mozilla
(www.mozilla.org)
- Konqueror
(<http://www.konqueror.org/>)
- Galeon
(<http://galeon.sourceforge.net/>)
- Lynx
(<http://lynx.browser.org/>)

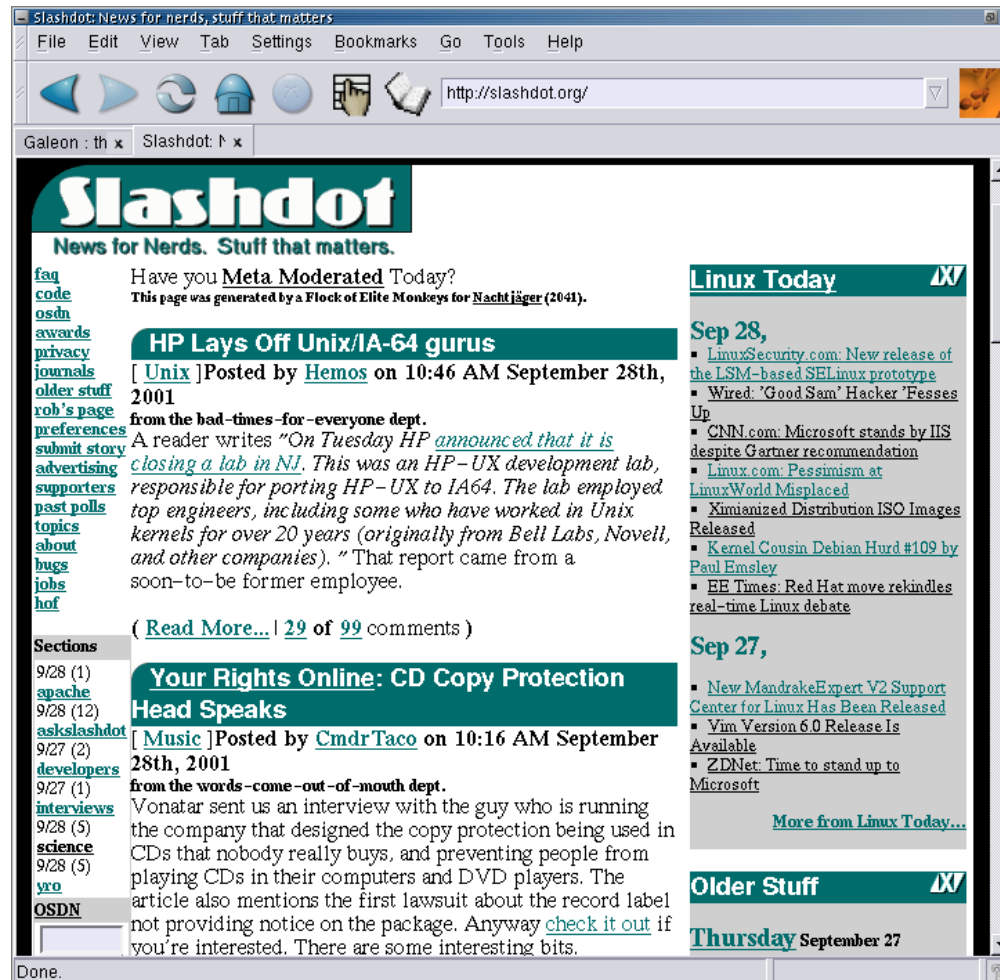
Neler Yapabilirsiniz?

Neler Yapabilirsiniz?

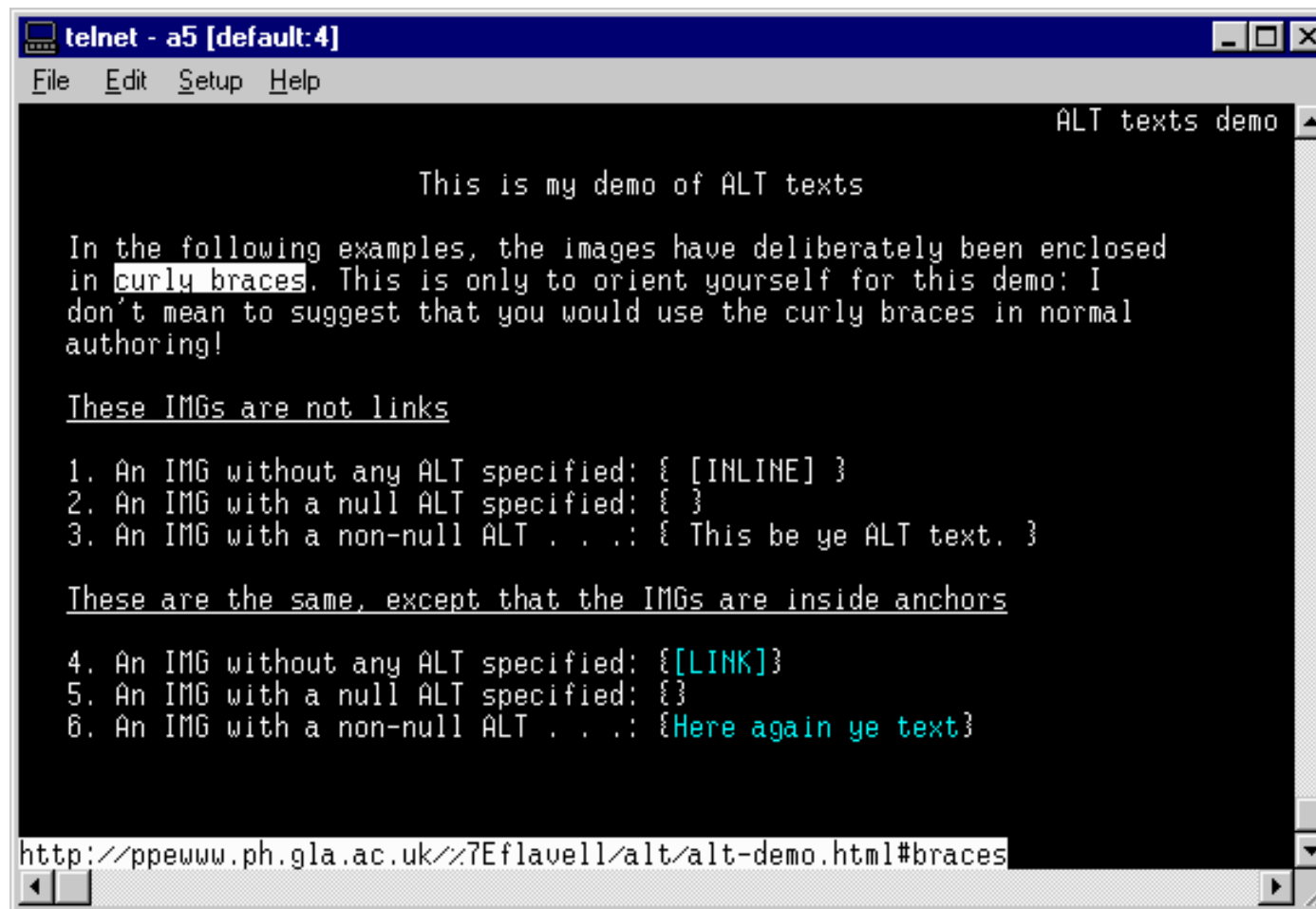

Neler Yapabilirsiniz?

Neler Yapabilirsiniz?

A screenshot of a telnet window titled "telnet - a5 [default:4]". The window has a menu bar with "File", "Edit", "Setup", and "Help". The main text area displays a demo of ALT texts. It starts with the title "ALT texts demo" in the top right corner. The text reads: "This is my demo of ALT texts". Then it says: "In the following examples, the images have deliberately been enclosed in curly braces. This is only to orient yourself for this demo: I don't mean to suggest that you would use the curly braces in normal authoring!". Next, it says: "These IMGs are not links". Then it lists three examples: "1. An IMG without any ALT specified: { [INLINE] }", "2. An IMG with a null ALT specified: { }", and "3. An IMG with a non-null ALT . . . : { This be ye ALT text. }". Then it says: "These are the same, except that the IMGs are inside anchors". Then it lists three examples: "4. An IMG without any ALT specified: {[LINK]}", "5. An IMG with a null ALT specified: {}" and "6. An IMG with a non-null ALT . . . : {Here again ye text}". At the bottom, the URL "http://ppewww.ph.gla.ac.uk/~?Eflavell/alt/alt-demo.html#braces" is displayed. The window has standard window controls (minimize, maximize, close) in the top right and bottom right corners.

```
telnet - a5 [default:4]
File Edit Setup Help
ALT texts demo

This is my demo of ALT texts

In the following examples, the images have deliberately been enclosed
in curly braces. This is only to orient yourself for this demo: I
don't mean to suggest that you would use the curly braces in normal
authoring!

These IMGs are not links

1. An IMG without any ALT specified: { [INLINE] }
2. An IMG with a null ALT specified: { }
3. An IMG with a non-null ALT . . . : { This be ye ALT text. }

These are the same, except that the IMGs are inside anchors

4. An IMG without any ALT specified: {[LINK]}
5. An IMG with a null ALT specified: {}
6. An IMG with a non-null ALT . . . : {Here again ye text}

http://ppewww.ph.gla.ac.uk/~?Eflavell/alt/alt-demo.html#braces
```

Neler Yapabilirsiniz?

■ E-posta İstemcileri

■ Kmail

(<http://kmail.kde.org/>)

■ Evolution (

<http://www.ximian.com/products/evolution/>)

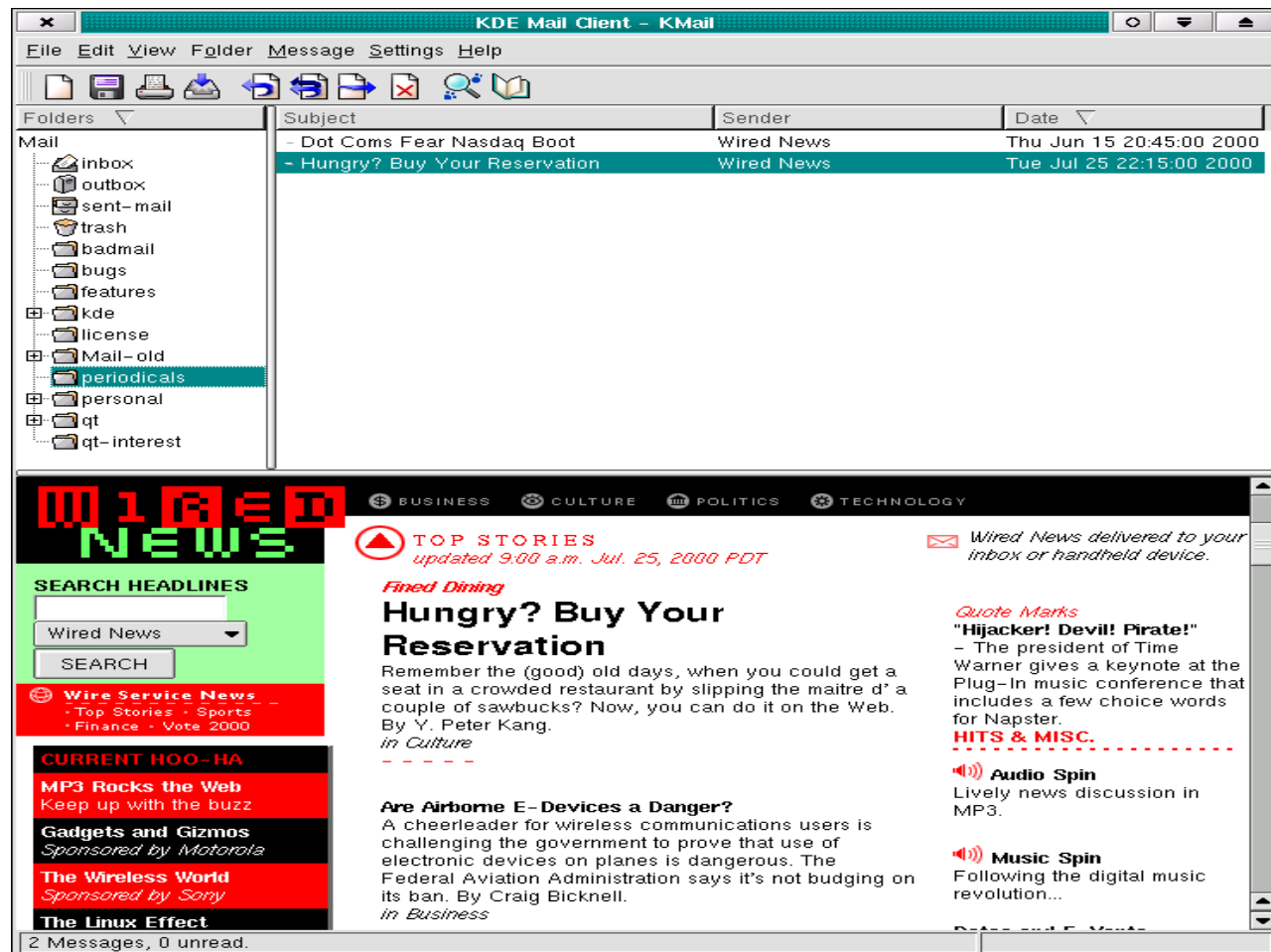
■ Sylpheed

(<http://sylpheed.good-day.net/index.cgi.en>)

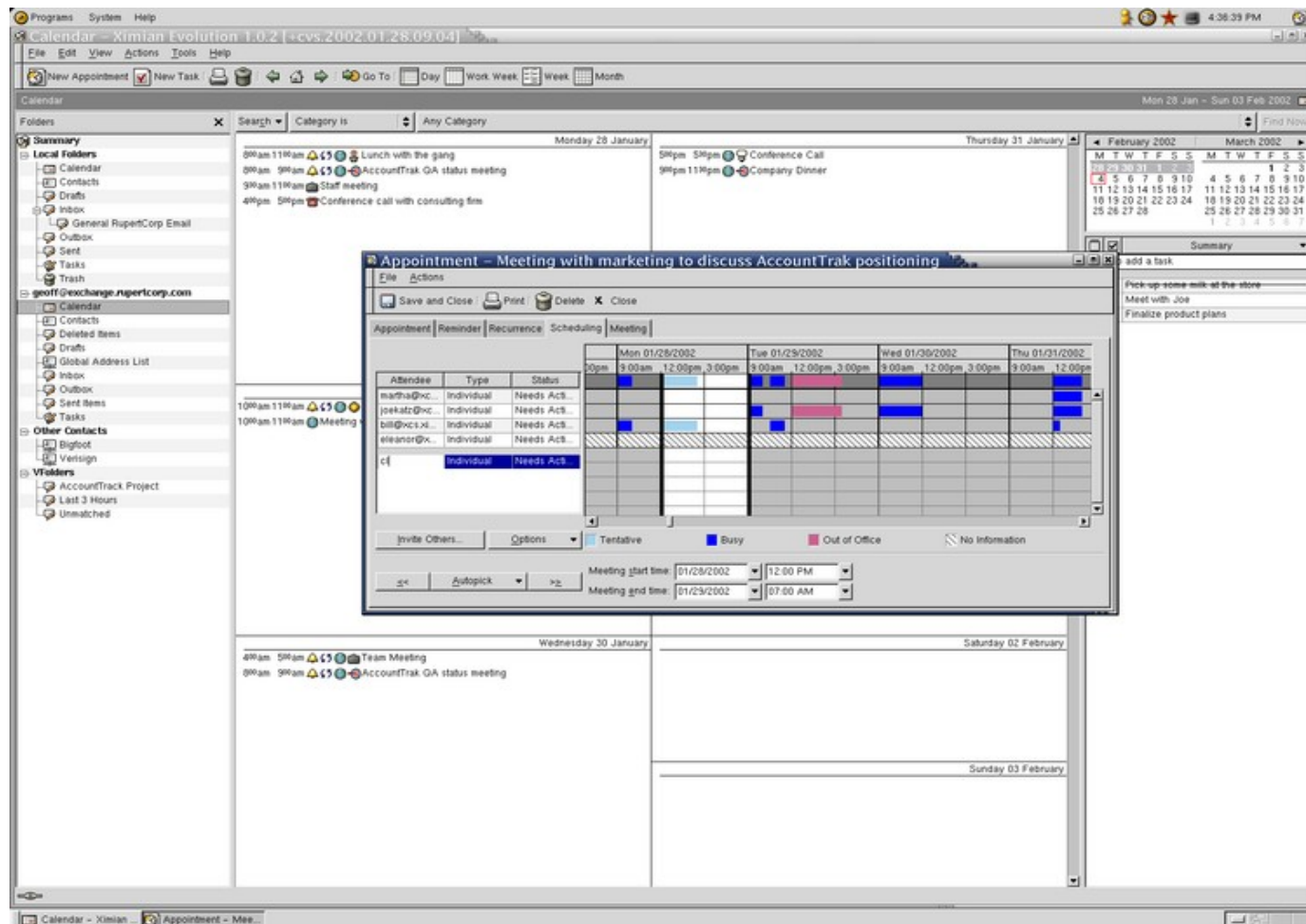
■ Pine

(<http://www.washington.edu/pine/>)

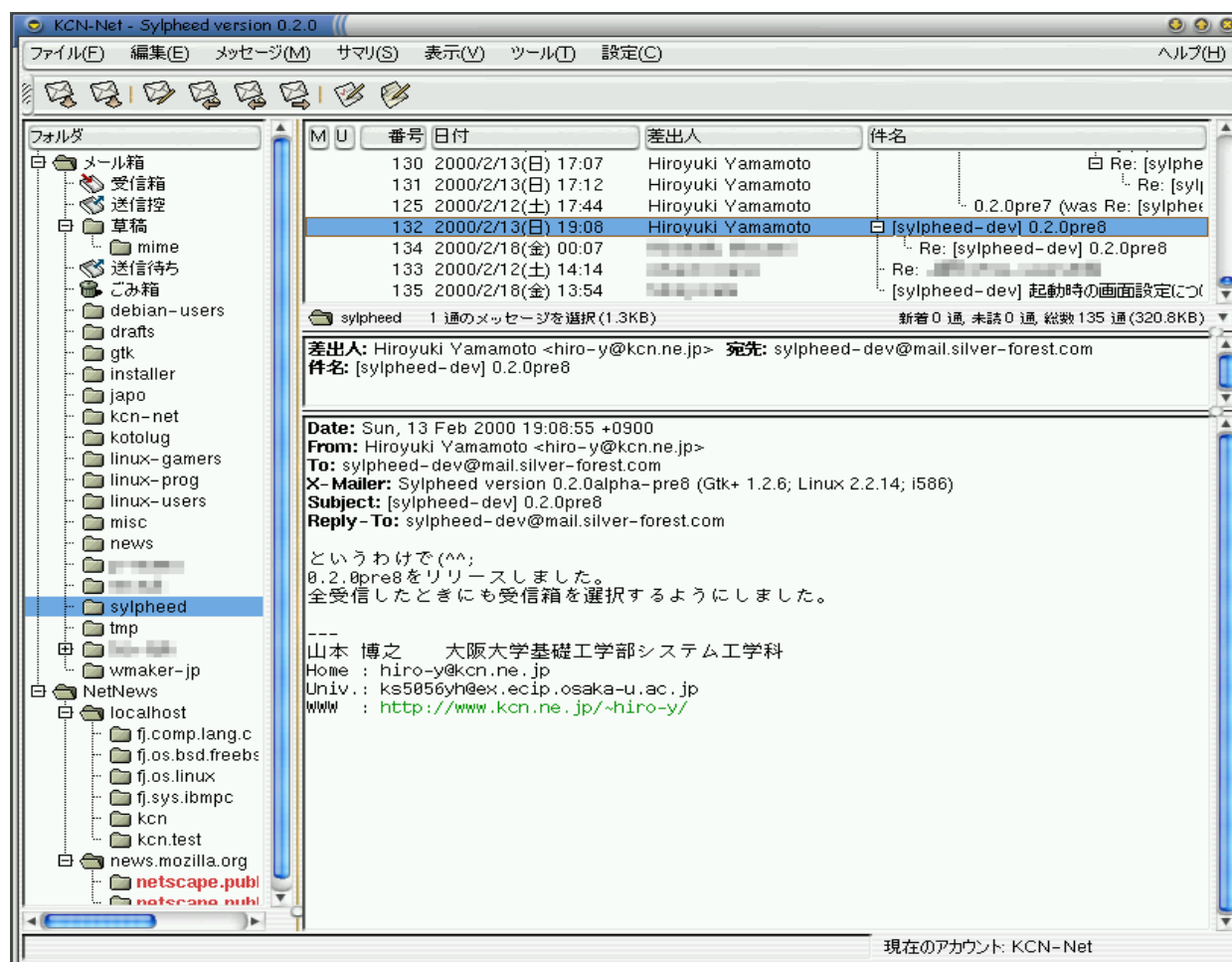
Neler Yapabilirsiniz?

Neler Yapabilirsiniz?

Neler Yapabilirsiniz?

Neler Yapabilirsiniz?

```
PINE 4.05    MAIN MENU                                Folder: INBOX  5 Messages

?    HELP                -  Get help using Pine

C    COMPOSE MESSAGE     -  Compose and send/post a message

I    MESSAGE INDEX       -  View messages in current folder

L    FOLDER LIST         -  Select a folder OR news group to view

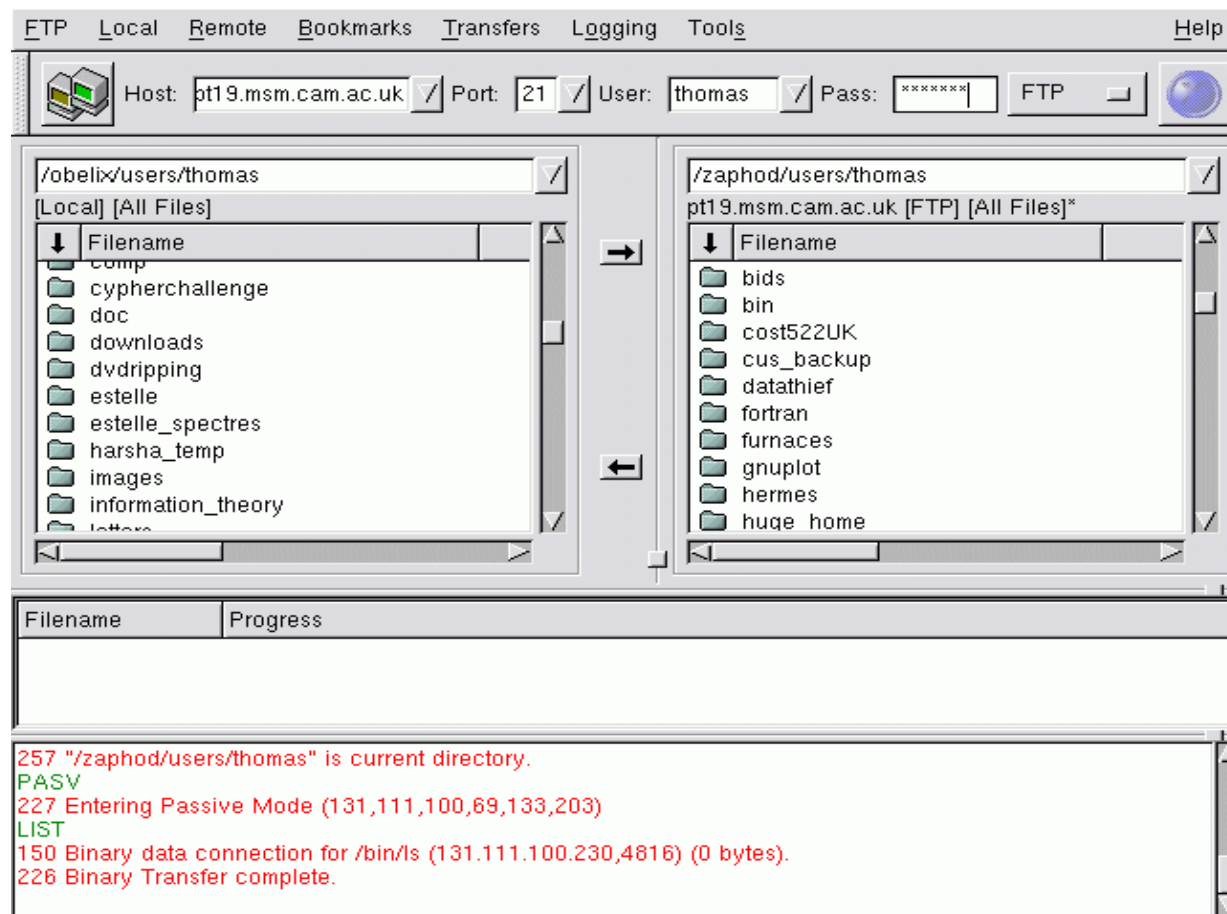
A    ADDRESS BOOK        -  Update address book

S    SETUP               -  Configure Pine Options

Q    QUIT                -  Leave the Pine program

Copyright 1989-1998. PINE is a trademark of the University of Washington.
[Sorting "INBOX" | 100% |]
? Help                P PrevCmd                R RelNotes
O OTHER CMDS > [ListFldrs] W NextCmd            K KBlock
```

Neler Yapabilirsiniz?

Neler Yapabilirsiniz?

Neler Yapabilirsiniz?

www.tuxworkshop.com

Neler Yapabilirsiniz?

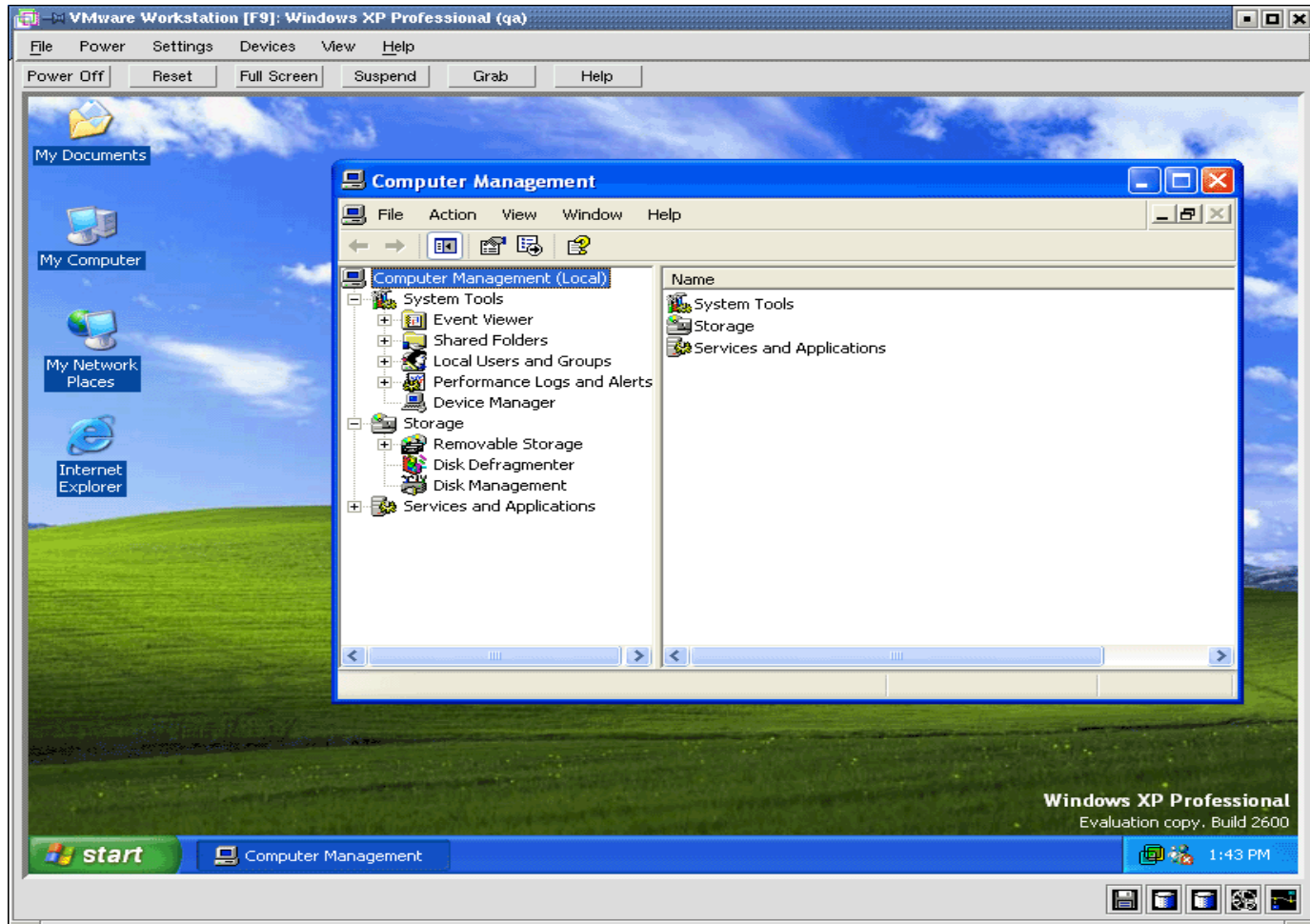
- Death2Uall -

Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

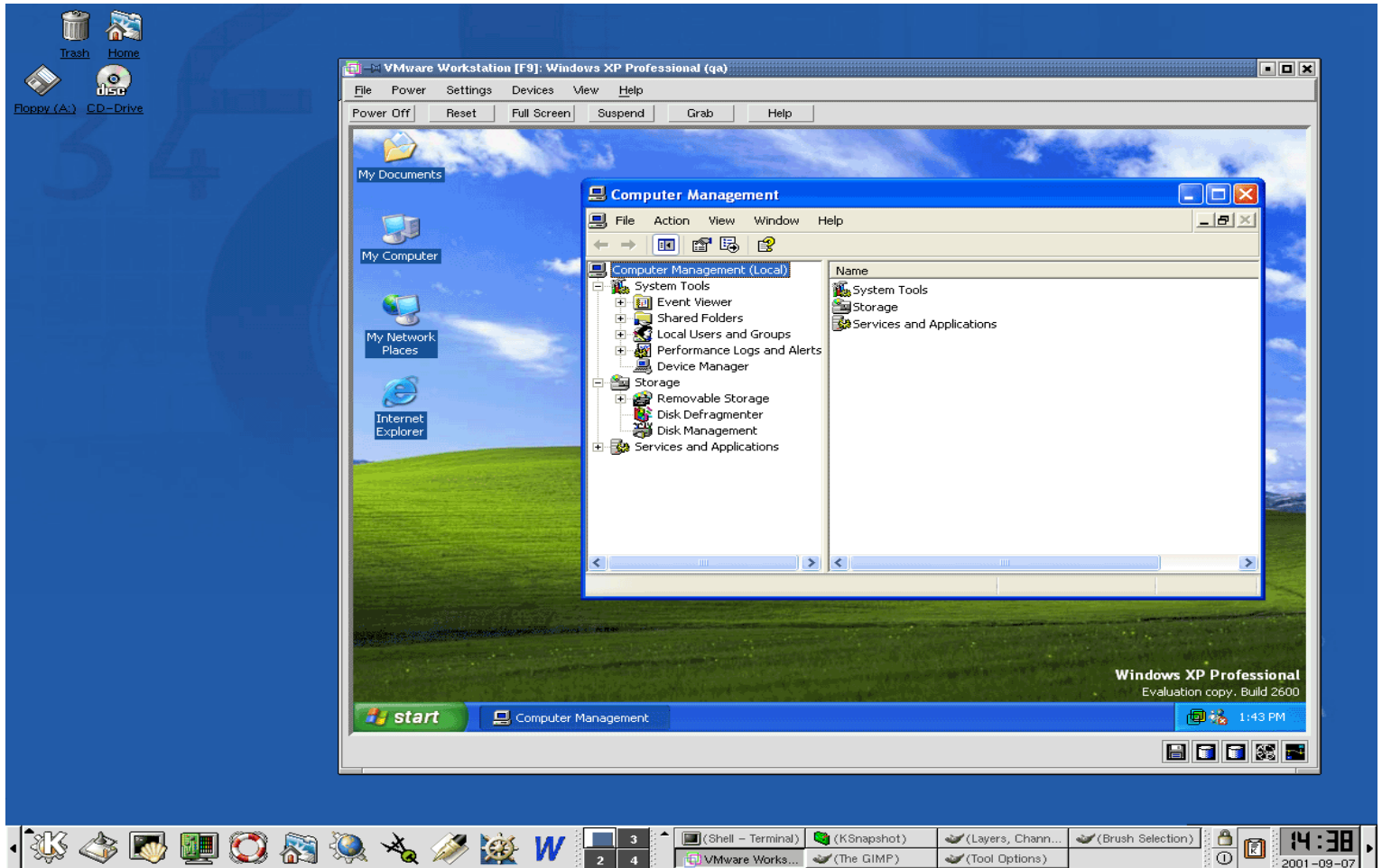

- VmWare ile sanal bilgisayarlar yaratmak
  - <http://www.vmware.com/>
  - Yazılımın liste fiyatı 299 USD
  - Web sitesinden 30 günlük deneme versiyonunu indirebilirsiniz.

Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

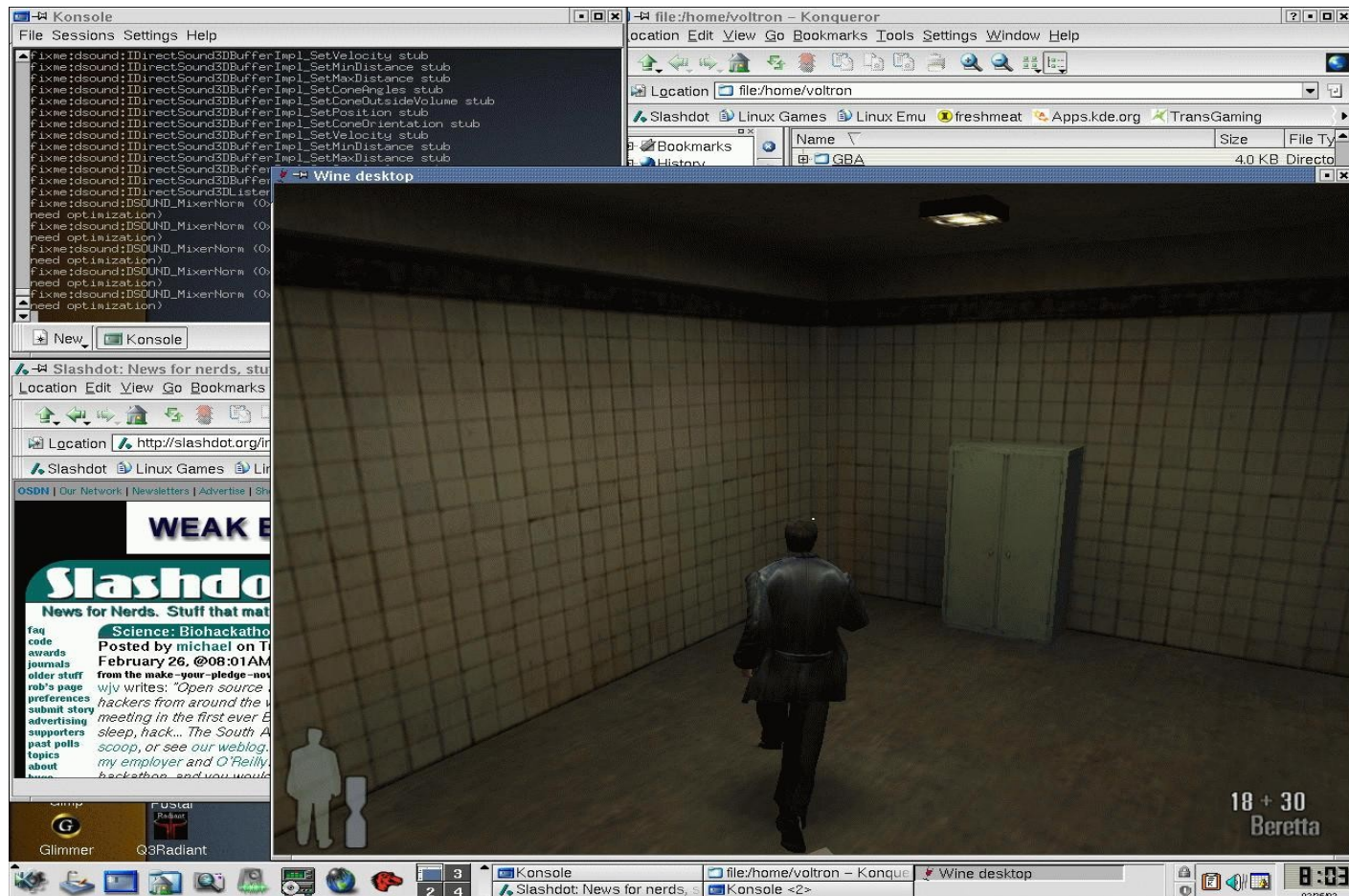
Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

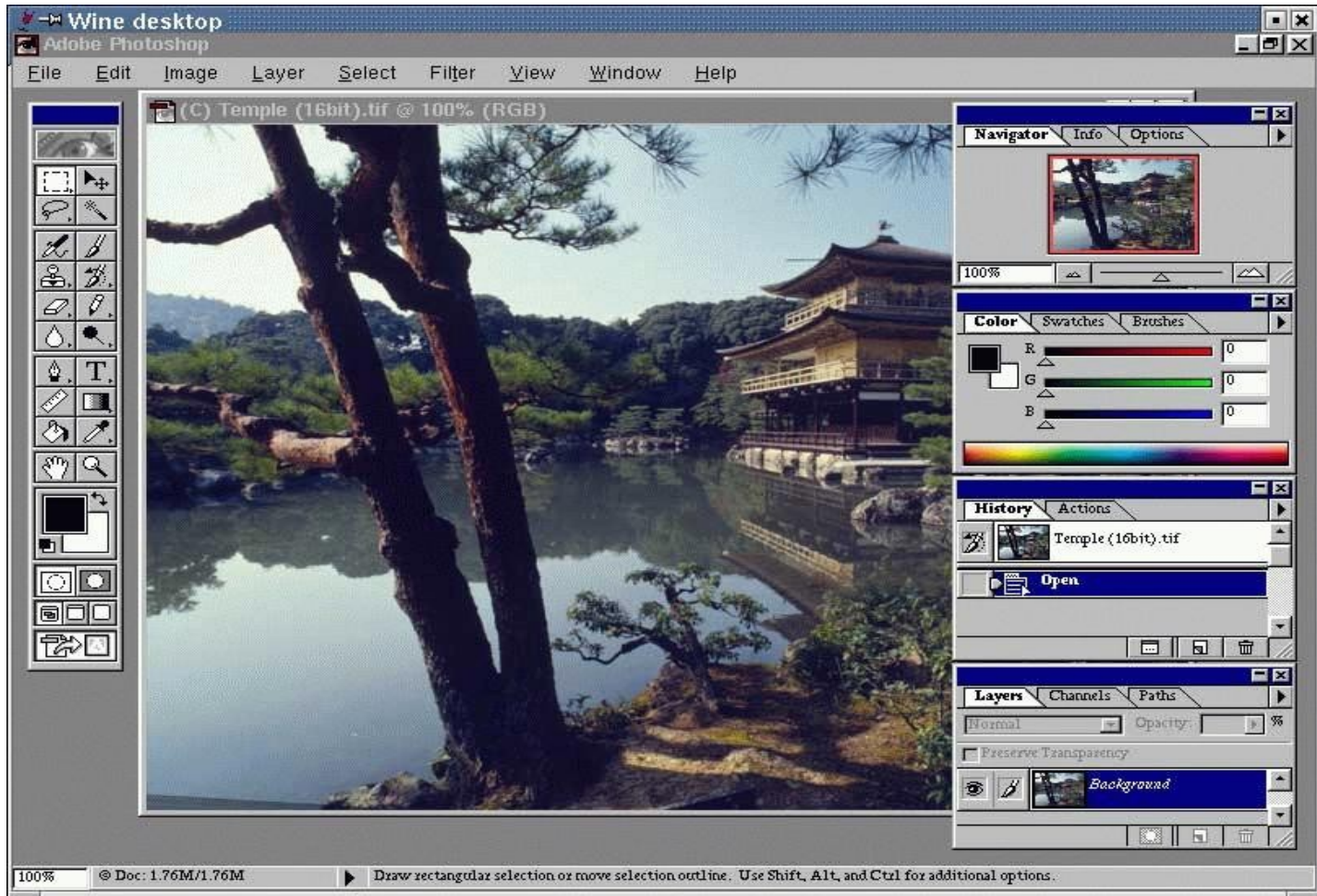
- Wine ile Win32 uygulamalarını çalıştırabilirsiniz.
  - <http://appdb.winehq.org/appbrowse.php>
  - Özgür yazılım, açık kaynak kodlu
  - Henüz tüm yazılımlar çalıştırılamıyor

Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

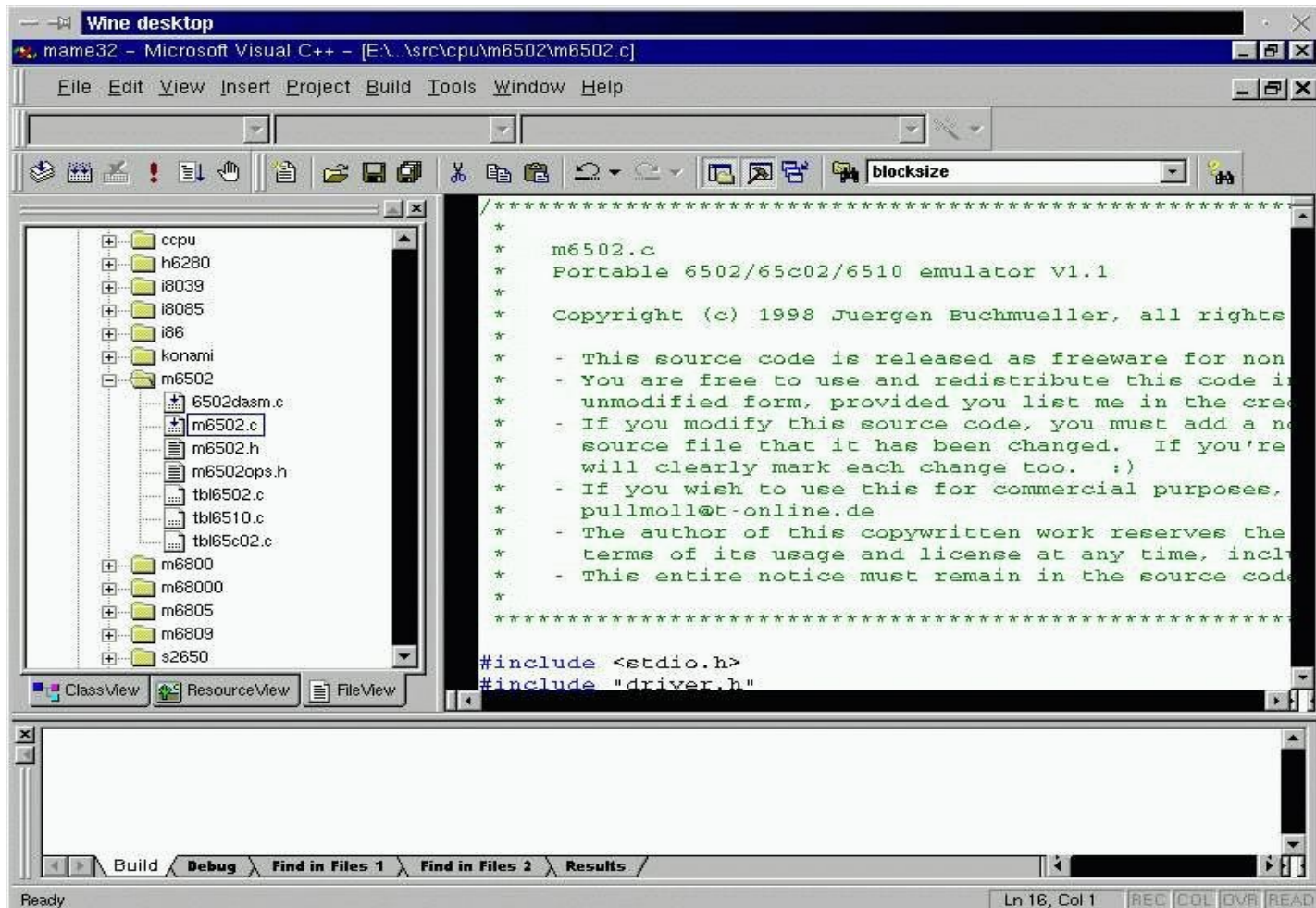

Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

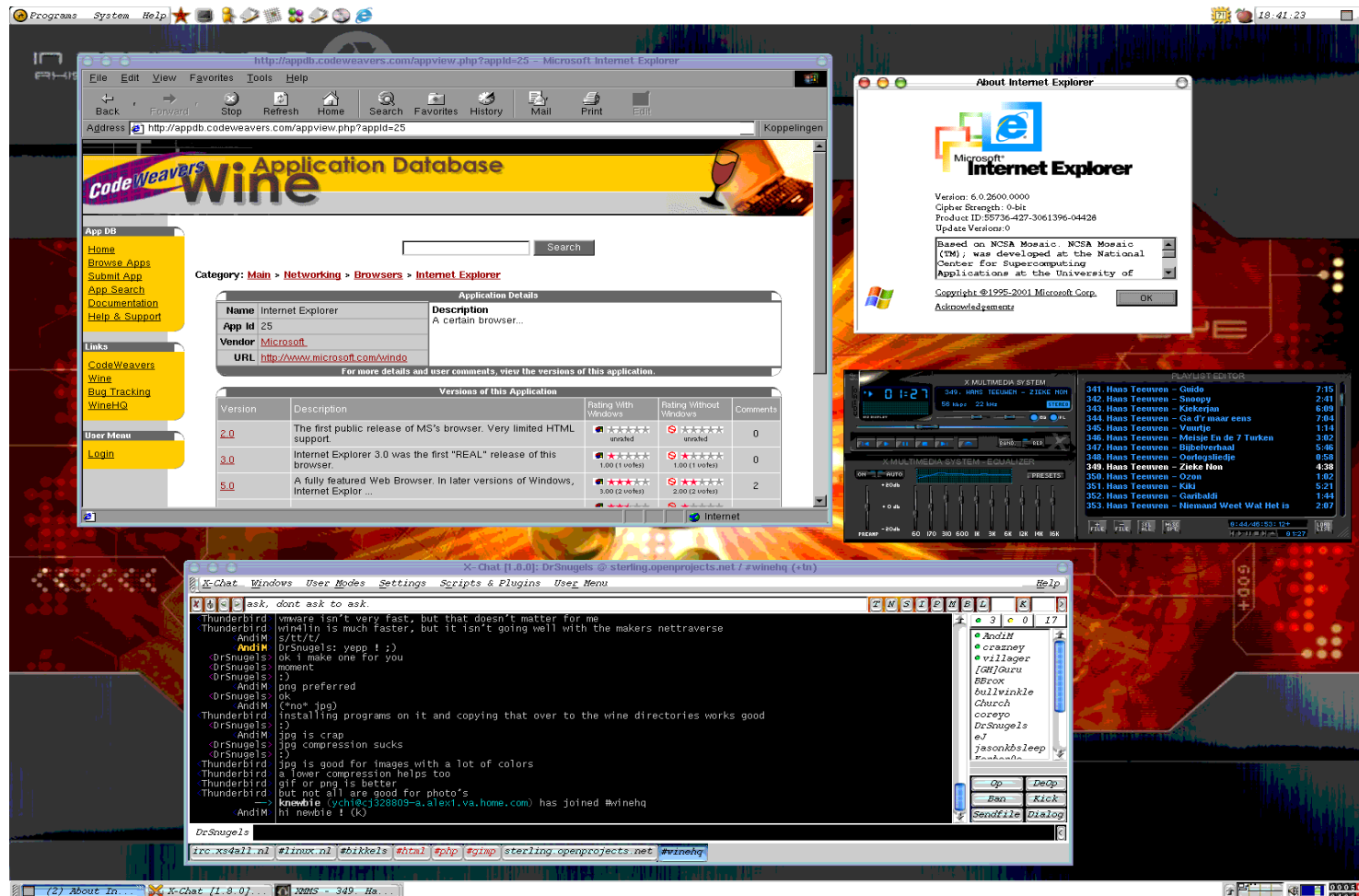

Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

- Aynı bilgisayarda farklı (hatta aynı) disk bölümlerinde bulunan diğer işletim sistemi dosyalarını sisteminize 'mount' ederek erişebilirsiniz.

- MS Office üzerinde üretilen dosyaları

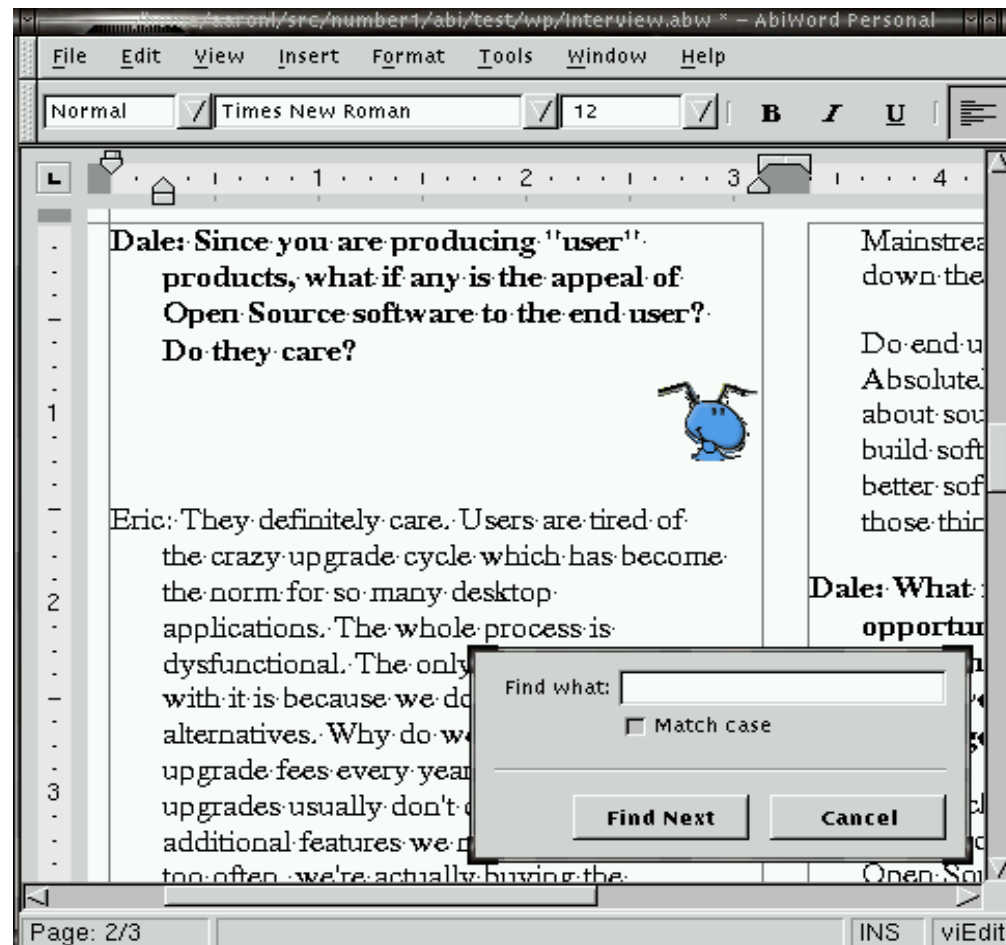
- OpenOffice (www.openoffice.org)

- Koffice (<http://www.koffice.org/>)

- AbiWord (<http://www.abisource.com>)

ile açabilir, bu ofis paketi formatında yeni dosya üretebilirsiniz.

Diğer İşletim Sistemleri İle Dosya ve Uygulama Paylaşımı

MS. Windows© Ağlarında Linux İstemcisi

- Linux sisteminiz Novell© ya da MS Windows © ağlarına üye olarak katılabilir, hatta WindowsNT ya da MS Windows2000 Active Directory etki alanlarında, bir MS Windows© sunucu olmaksızın etki alanı sunucusu olarak görev yapabilir.
- Samba protokolü ile ağda bulunan MS Windows© ve/veya Linux bilgisayarlara bağlanarak dosya ve yazıcı paylaşabilirsiniz.

MS. Windows© Ağlarında Linux İstemcisi

- SAMBA Protokolü Web Sayfası

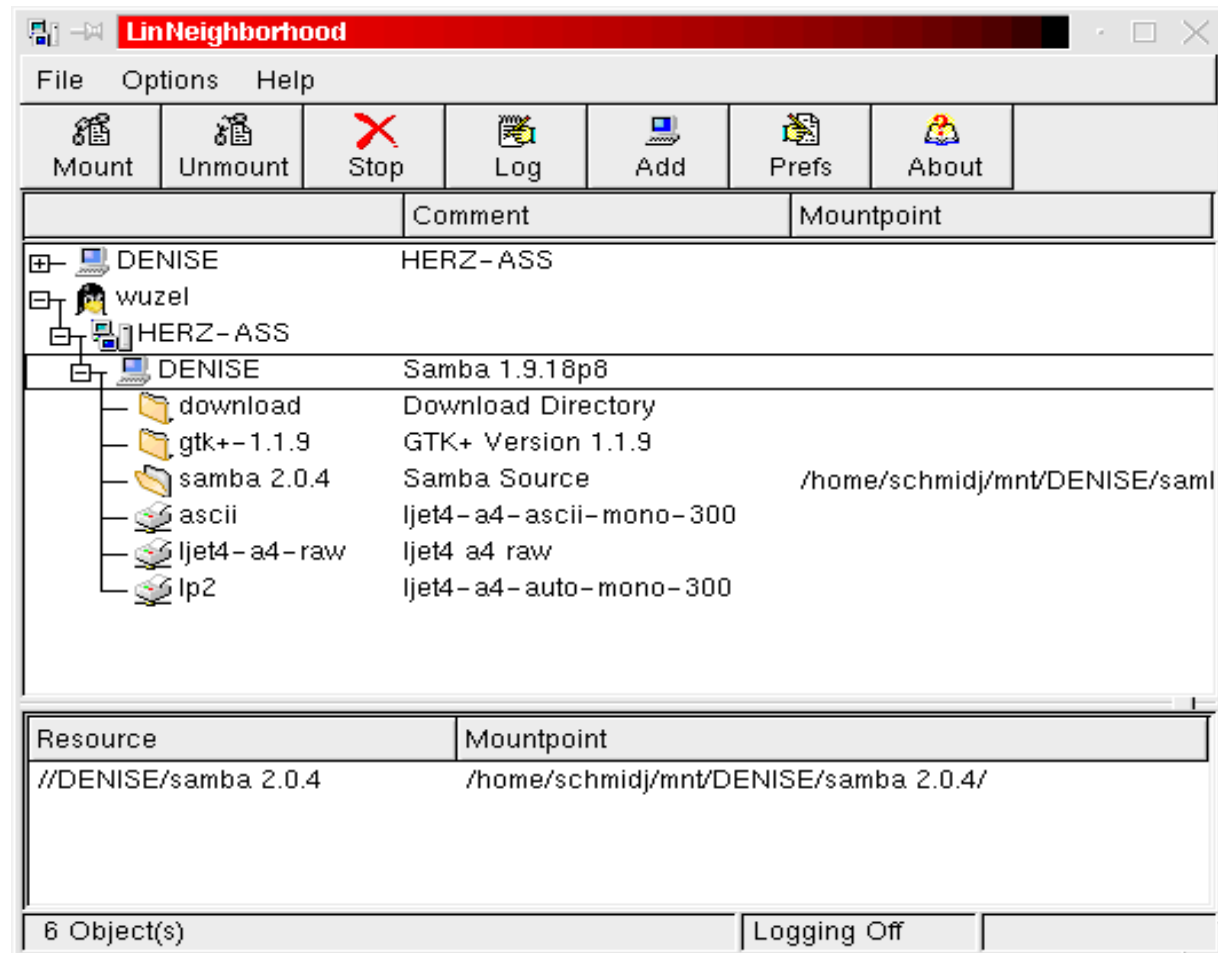
<http://www.samba.org/>

- Çeşitli SMB tarayıcıları:

- LinNeighborHood (<http://www.bnro.de/~schmidjo/>)

- Konqueror (<http://www.konqueror.org>)

MS. Windows© Ağlarında Linux İstemcisi

Masaüstü İşletim Sistemi Olarak Linux : Avantajlar

- Düşük toplam sahip olma (TOC) ve işletme maliyeti,
- Özgür yazılım kullanımı,
- Kaliteli, güvenilir ve ölçeklenebilir yazılım,
- Geniş teknik destek,
- Tamamen lisansli yazılım kullanıyor olmanın rahatlığı,
- Sistem üzerinde tam hakimiyet.

Masaüstü İşletim Sistemi Olarak Linux : Dezavantajlar

- Alışkanlıkların değiştirilmesinin zorluğu, kullanıcıların ayak diremeleri,
- Lisanslama ve versiyon numarlandırmalarının karmaşıklığı,
- Bazı programların henüz Linux üzerinde çalışmıyor olması,
- Hala yazılım üzerinde tam bir hakimiyet sahibi olmanın en geçerli yolunun metin konsoldan sistem yönetimi olması.

Nereden Destek Alabilirim ?

- Dağıtımınızla birlikte satın alabileceğiniz telefon/e-posta desteği,
- E-posta listeleri,
- IRC sunucuları,
- Web siteleri,
- man sayfaları.

Son Söz

- Linux masaüstünüze yıllardır sunucu olarak gücünü kanıtlamış bir yapıyı sunmaktadır.
- Lisanslama şekli ve iş modeli o kadar başarı vaatmektedir ki; IBM, DELL, Sun, Oracle gibi IT sektörünün devleri Linux' u sahiplenmekte ve iş akış şemalarını değiştirmektedirler.
- Virüs saldırıları, trojanlar ve kalitesiz yazılımlara karşı size Linux ucuz ve başarılı bir alternatif sunmaktadır.

Linux' da

Masaüstü Uygulamaları

Aralık 2002

Barış Özyurt
<baris@tuxworkshop.com>